

OBWIESZCZENIA PUBLICZNE

DODATEK

DO DZIENNIKA URZĘDOWEGO MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WARSZAWA.

№ 15^A.

21 lutego 1923 r.

CENA OBWIESZCZEŃ
OD DNIA 15 LUTEGO 1923 R. WYNOŚI:

№	RODZAJ OBWIESZCZENIA	Cena za jednokrotne ogłoszenie		UWAGI
		Mk.	f.	
1	wezwania publiczne pozwanych, niewiadomych z miejsca zamieszkania	20000	—	
2	pozwy edyktalne	20000	—	
3	ogłoszenia o licytacjach	45000	—	
4	ogłoszenia zbiorowe o licytacjach, ogłaszane przez Tow. Kredytowe	12000	—	od każdej nieruchomości
5	zawiadomienia przez Tow. Kred. o licytacjach — wierzycieli, niewiadomych z miejsca zamieszkania	5000	—	od każdej wzywanej osoby
6	ogłoszenia o przyznanych pożyczkach	35000	—	
7	postępowania spadkowe	8000	—	od każdego postępowania
8	regulacje hipoteki	10000	—	od każdej nieruchomości
9	ogłosz. o zatw. aktów kupna-sprzed.	12000	—	
10	ogłosz. o zakazie zbywania nieruch.	15000	—	
11	o zaginionych	12000	—	od każdego zaginionego
12	o mianowaniu kuratora	15000	—	
13	ogłoszenia w sprawach upadłościowych	15000	—	
14	wpis do rejestru handlowego:			} od każdego wpisu
	A) firmy jednoosobowe spółki firm. i komandytowe	7500	—	
	B) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	40000	—	
15	C) stowarzyszenia	45000	—	
16	ogłoszenia o zmianach, dotyczących wpisów do rejestru handl. (B, C)	13000	—	
17	o zapadłych wyrokach	45000	—	
18	o zatwierdzeniu testamentu	15000	—	
19	o unieważnieniu pełnomocnictw	15000	—	
20	ogłoszenia o uzn. zagin. za zmarłych	20000	—	
	wezwania sukcesorów	12000	—	

№	RODZAJ OBWIESZCZENIA	Cena za jednokrotne ogłoszenie		U W A G I
		Mk.	f.	
21	ogłoszenia o złożeniu należności do depozytu	20000	—	
22	ogłoszenia o odnotowaniu aktów nadawczych	17000	—	
23	ogłoszenia o zatwierdzeniu praw do spadku	12000	—	

Należność za obwieszczenia należy wpłacać do Pocztowej Kasy Oszczędnościowej na konto Nr. 30133, jednocześnie z wysłanym do Redakcji obwieszczeniem.

Cena innych obwieszczeń, nie objętych powyższym spisem, będzie obliczana w stosunku 2000 mk. od wiersza (przy układzie tabelar.—4000 mk.) i będzie pobierana z dołu.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

PRZEPISY TAKSY DÓBR ZIEMSKICH DLA TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO w Warszawie,

ZATWIERDZONE PRZEZ MINISTERSTWO SKARBU.

dn. 29 stycznia 1923 r. L. D. K. 4126/III.

I. ZASADY OGÓLNE.

§ 1.

Dobra ziemskie, poddane szacowaniu dla uzyskania pożyczki Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, powinny stanowić jednostkę gospodarczą, posiadającą warunki przynoszenia dochodu trwałego, na produkcji tychże dóbr opartego.

§ 2.

Szacowaniu ulegają:

a) użytki gospodarczo-rolne, a mianowicie: grunta orne, ogrody, sady, place pod zabudowaniami, dziedzince, łąki, pastwiska, grunta pod lasami i poleśne;

b) budynki gospodarcze;

c) dochody z wód, z gruntów wieczyste wydzierżawionych, oraz drzewostanów leśnych, jeżeli i na drzewostany pożyczka jest żądana. Każda z tych wartości szacowaną być powinna z osobna, na gruncie, w ścisłym zastosowaniu się do niniejszych przepisów.

§ 3.

Drzewostany w takim tylko razie mogą być szacowane, jeżeli w dołach pod pożyczkę poddanych, przy odpowiednim stosunku innych użytków rolnych, znajduje się przestrzeń lasu, obejmująca conajmniej 150 morgów, nie przedzielonych obcą własnością.

Drzewostany na rozdrobionych przestrzeniach leśnych mogą być do taksy nie przyjęte.

Dobra z samych lasów złożone, lub takie, w których same tylko lasy mają być szacowane, muszą mieć conajmniej 600 morgów przestrzeni pod lasem.

§ 4.

Nie będą przyjęte do taksy części dóbr, stanowiące wspólną własność z przyległymi dobrami lub osadami, albo w spornem będące posiadaniu.

§ 5.

Za służebności i inne ciężary wieczyste, obciążające całe dobra lub pojedyncze ich części, dopełnione być powinny odpowiednio z szacunku potrącenia.

§ 6.

Za podstawę do szacowania dóbr służyć będzie mapa i rejestr pomiarowy, dokładnie przedstawiające przestrzeń i skład dóbr.

Mapa i rejestr pomiarowy sporządzone być winny, lub poświadczone za zgodność z gruntem przez jednego z jeometrów, przez władze Towarzystwa upoważnionych.

§ 7.

Czynności szacowania dóbr dokonywane będą przez Delegatów, lub Delegacje Taksowe na koszt właściciela, według norm, ustanowionych przez Władze Towarzystwa.

II. PRZEPISY SZACUNKOWE.

A. Klasyfikacja użytków gospodarczo-rolnych.

1. *Grunta orne, ogrody, sady, place pod zabudowaniami i dziedzince.*

§ 8.

Grunta orne rozdzielają się na siedem następujących klas:

Klasa I.

Grunt pszenny najlepszy:

a) gliniasty, tłusty, z głęboką warstwą rodzajną, do uprawy łatwy, ciepły, przepuszczalny, w części organiczne bogaty, naturalne spadki posiadający;

b) czarnoziem z głęboką warstwą rodzajną przepuszczalną, bogactwem części organicznych odznaczający się, zwykle w ogrodach warzywnych lub u podnóża pochyłości pól znajdujący się, nawet w okolicach w ziemie tego rodzaju nie obfitujących.

Klasa II.

a) grunt gliniasty dobry, jednak albo od gruntu klasy I-ej w składzie swoim uboższy, albo jakkolwiek bogactwem części składowych do niego zbliżony, skutkiem bądź też położenia, bądź też większej ścisłości warstwy rodzajnej lub mniejszej przepuszczalności podłoża do uprawy trudniejszy, od wpływów atmosferycznych więcej zależny i z tych powodów mniejszą wartość mający;

b) grunt marglowo-gliniasty z głęboką i żyzną warstwą rodzajną, spoczywający na podłożu margłowatym;

c) grunt nizinny i nadrzeczny w części organiczne bardzo bogaty, spojny, tłusty, przytem ciepły i przepuszczalny, mający wszystkie przymioty gruntu klasy I-ej, ale skutkiem niskiego położenia do uprawy pszenicy mało odpowiedni.

Klasa III.

a) grunt żytni, najlepszy, piaszczysto-gliniasty z warstwą spodnią przepuszczalną, gliniastą lub marglowatą, łagodne spadki mający, do uprawy łatwy;

b) grunt nadrzeczny i nizinny, mniej spojny i mniej tłusty od tego, który do klasy II-ej zaliczony został, do uprawy oziminy z powodu swego położenia mało stosowny, ale na którym rzepak zimowy i jęczmień z korzyścią uprawiane być mogą, owies zaś i warzywa obficie obradzają.

Klasa IV.

a) grunt pszenney wadliwy, bardzo ciężki, z warstwą spodnią trudno przepuszczalną, jakkolwiek w części organiczne zasobny, ale mocno spiekający się od upałów i tworzący zbite bryły trudne do rozkruszenia, a w czasie deszczów bardzo rozmiękający. Grunt ten do uprawy trudny, w razie mokrej wiosny dla rozpoczęcia robót we właściwym czasie bywa niedostępnym;

b) grunt marglowy o małym zasobie materji organicznych, spoczywający na podłożu wapiennym;

c) grunt gliniasto-piaszczysty, w materje organiczne zasobny, spójność dostateczną posiadający, z podłożem piaszczysto-gliniastem.

Klasa V.

a) grunt gliniasto-piaszczysty ze znaczną przewagą piasku, z warstwą spodnią tej samej co wierzchnia natury;

b) grunt iłowaty, siny i gliniasty, ciemno-czerwony, żelazisty, na podłożu zupełnie nieprzepuszczalnym leżący, do uprawy trudny;

c) grunt wapienny, opoczasty, ze znaczną ilością kamieni wapiennych trudno się rozkładający, w ciała organiczne ubogi;

d) grunt torfowy lepszego gatunku.

Klasa VI.

a) grunt zupełnie piaszczysty, suchy, niespójny, na którym łąbin jeszcze się udaje, żyto tylko na świeżym nawozie, po łąbinie, lub na trzechletnim odłogu siać można; do uprawy kartofli na świeżym nawozie może być przydatny. Owies na nim się nie udaje;

b) syp nie łatwo wysychający, piaszczysty siwego koloru, jedynie do uprawy owsa lub niektórych warzyw zdalny;

c) grunt piaszczysty z wierzchnią warstwą ciemnego koloru, w części organiczne nierozpuszczalne obfitujący, z podłożem zupełnie nieprzepuszczalnym, złożonym z namulastego żwirku, lub też miążkiego piasku, zwanego kurzawką, żagawcem.

Klasa VII.

Grunta, które tylko co lat 6 żytem obsiewane być mogą i ziemie, nie wydające na 3-letnim odłogu plonu żyta $2\frac{1}{2}$ korcy z morga.

§ 9.

Piaski lotne i błota zaliczone być mają do nieużytków, ocenieniu nie ulegających.

§ 10.

Ogrody i sady, oraz place pod zabudowaniami i dziedzińce, zaliczane będą do tej klasy gruntu, do której z natury swej należą.

2. Łąki.

§ 11.

Łąki klasyfikowane będą według jakości i ilości zbieranego siana.

§ 12.

Siano, odpowiednio do wartości pożywnej, dzieli się na dobre, średnie i liche. Jeden centnar dobrego siana odpowiada centnarowi i pół siana średniego, a dwum siana lichego.

§ 13.

Stosownie do przeciętnej z ostatnich lat kilku ilości zbieranego siana, zamienionego na siano dobre, łąki zaliczane będą do jednej z następujących pięciu klas:

do klasy I-ej należą łąki, wydające z morga przynajmniej 40 centnarów dobrego siana;

do klasy II-ej należą łąki, wydające z morga przynajmniej 30 centnarów dobrego siana;

do klasy III-ej należą łąki, wydające z morga przynajmniej 20 centnarów dobrego siana;

do klasy IV-ej należą łąki, wydające z morga przynajmniej 12 centnarów dobrego siana;

do klasy V-ej należą łąki, wydające z morga przynajmniej 8 centnarów dobrego siana.

§ 14.

Łąki, wydające z morga mniej niż 8 centnarów dobrego siana, zaliczone będą do pastwisk odpowiedniej klasy.

3. Pastwiska.

§ 15.

Pastewniki, położone przy zabudowaniach folwarcznych (grodzie), wolne od wszelkich służebności, szacują się odpowiednio do swoich przymiotów i rodzaju jako grunta orne lub łąki.

§ 16.

Pastwiska tak polne, jak i nizinne, odpowiednio do żyzności i obfitości traw, na nich rosnących, dzielą się na cztery klasy: I-wyborowe, II-dobre, III-średnie, IV-liche.

Klasa I.

Wyborowemi są pastwiska polne, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy III gruntów ornych, oraz nizinne te, które tylko wskutek odmiennego sposobu użytkowania, albo też przy małym nakładzie mogą być zamienione na łąkę przynajmniej klasy III, a także pastwiska nadrzeczne, odznaczające się wyjątkową żyznością.

Klasa II.

Dobremi są pastwiska polne, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy IV gruntów ornych, oraz nizinne takie, które z łatwością zamienione być mogą na łąkę klasy IV, niemniej i te, które do zmiany ich na łąkę klas wyższych wymagają znacznych nakładów.

Klasa III.

Średniemi są pastwiska polne, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy V gruntów ornych i nizinne takie, które małym kosztem na łąkę klasy V zamienić można, a również i takie, które do zamiany na łąkę klasy IV wymagają znacznych nakładów.

Klasa IV.

Lichemi są pastwiska, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy VI gruntów ornych, oraz nizinne takie, które tylko z wielkim nakładem na łąkę klasy V zamienić można.

4. Grunta pod lasem i poleśne.

§ 17.

Grunta pod lasem i zaroślami położone dzielą się na:

- a) polne — i
- b) nizinne.

Grunta pod lasem polne dzielą się na cztery klasy:

- 1) do klasy I zaliczają się grunta, odpowiadające przymiotom gruntu ornego klasy I i II;
- 2) do klasy II — grunta, odpowiadające przymiotom gruntu ornego klasy III i IV;
- 3) do klasy III — odpowiadające przymiotom gruntu ornego klasy V;
- 4) do klasy IV — odpowiadające przymiotom gruntu ornego klasy VI i VII;

Grunta pod lasem nizinne dzielą się na trzy klasy:

- 1) do klasy I zaliczają się grunta, odpowiadające przymiotom pastwisk nizinnych klasy I;
- 2) do klasy II — odpowiadające przymiotom pastwisk nizinnych klasy II;
- 3) do klasy III — odpowiadające przymiotom pastwisk nizinnych klasy III i IV.

Szacunek gruntu nizinnego, pod regularną uprawę wikliny zajętego, może być podniesiony do 50%.

§ 18.

Piaski lotne pod lasem, tudzież przestrzenie leśne bagniste, bez znacznych kosztów osuszyć się niedające, oceniane nie będą.

§ 19.

Grunta po wyciętym lesie, wykarczowane i obsiane, mogą być szacowane jako grunta orne odpowiednich klas, jeżeli nie stanowią części gospodarstwa leśnego i nie podlegają ani obowiązkowemu zadrzewieniu, ani też żadnym ograniczeniom, z przepisów ochrony leśnej wynikającym, i wreszcie jeżeli nie są obciążone żadną służebnością leśną. Przestrzenie po wyciętym lesie, niezadrzewione szacuje się jak grunta leśne, z obniżeniem szacunku o 50%, za wyjątkiem gruntów klasy IV, które będą z szacunku wypuszczone.

Obniżeniu temu nie podlegają tylko grunta poleśne, dwóch pierwszych klas jeżeli są zwolnione od ograniczeń, wskazanych w Przepisach ochrony leśnej.

§ 20.

Wartość gruntu pod lasem, w którym drzewostan, podług §§ 43 i 44 niniejszych przepisów został szacowaniu poddany, nie będzie do taksy dóbr wprowadzona.

B. Taryfa szacunkowa.

§ 21.

Na siedem klas gruntów ornych ustanawia się następujące ceny szacunkowe:

	K l a s y						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	M a r k i						
za 1 mórg	60.000	48.000	39.000	27.000	15.900	6.000	3.000

§ 22.

Ceny szacunkowe gruntów ornych ustanowione są w przypuszczeniu dobrego stanu kultury. Grunta, znajdujące się w stanie kultury niższym od dobrego, obniżone być mogą w szacunku najwyżej o 25%.

Szacunek racjonalnie zdrenowanych gruntów ornych może być podwyższony o 25%.

Grunta pod ogrodami i sadami owocowymi mogą być, stosownie do ich dochodowości, podwyższane w szacunku do 50%.

Powody podwyższenia lub obniżenia szacunku gruntów ornych powinny być dokładnie opisane w operacie taksowym. Celowość drenowania powinna być nietylko udowodniona osiągnięciem w rzeczywistości zwiększeniem plonów, lecz i uzasadniona przez złożenie planu szczegółowego urządzeń drenarskich.

§ 23.

Ceny szacunkowe gruntów ornych następującym jeszcze ulegają obniżeniom:

a) grunta, obcą własnością przedzielone, lub z nią pomieszane, obniżone będą w szacunku najwyżej do 50%, a to zależnie:

- 1) od stopnia ich rozdrobnienia;
- 2) od stosunku ogółu rozdrobnionych przestrzeni do ogólnej rozległości gruntów ornych;
- 3) od utrudnień, jakie przedzielenie to powoduje w prawidłowym prowadzeniu całości gospodarstwa;

b) grunta bez spadku, lub też położone na stromych stokach wzgórzy, mają być obniżone w szacunku do 10%;

c) grunta, od zabudowań folwarcznych, więcej niż o 500 prętów oddalone, mają być obniżone w szacunku najwyżej o 15%;

d) grunta, obciążone służebnością pastwiskową na ugorach, ścierniskach, rowach i miedzach, obniżone być mają w szacunku stosownie do rozciągłości danej służebności, oraz większych lub mniejszych szkód, jakie służebność ta gospodarstwu rolnemu wyrządza i wpływu, jaki wywiera na zmniejszenie wartości dóbr.

§ 24.

Ceny łąk ustanawia się następujące:

	K l a s y				
	I	II	III	IV	V
	M a r k i				
za 1 mórg	60.000	48.000	27.000	12.000	6.000

§ 25.

Ceny szacunkowe łąk ulegają następującym obniżeniom:

- a) łąki, obciążone służebnością, obniżane będą w szacunku stosownie do wysokości szkód przez służebność zrzadzanych i wpływu, jaki służebność ta wywiera na zmniejszenie wartości dóbr;

b) łąki, wystawione na częste zalewy, połączone z zamulaniem siana, obniżane będą w szacunku najwyżej o 20%, stosownie do rozmiaru szkód, przez zalewy zrzadzanych;

c) łąki, w drobnych lub wąskich działkach, z obcemi własnościami pomieszane, obniżane będą w szacunku najwyżej o 25%.

§ 26.

Ceny pastwisk ustanawiają się następujące:

	K l a s y			
	I	II	III	IV
	M a r k i			
za 1 mórg	24.000	12.000	6.000	3.000

§ 27.

Pastwiska polne i nizinne będą w szacunku obniżone z powodu:

a) obciążenia służebnością;

b) przedzielenia lub pomieszania z obcą własnością.

Wysokość obniżenia zależeć będzie:

1) od uciążliwości służebności i wpływu, jaki one wywierają na zmniejszenie wartości dóbr;

2) od stopnia rozdrobnienia, oraz stosunku rozdzielonych przestrzeni do ogółu pastwisk.

Na obniżenie powyższe nie kładzie się żadnej granicy; pastwiska więc polne i nizinne, z powodu obciążenia służebnością, przedzielenia lub pomieszania z obcą własnością, mogą być nawet wypuszczone z taksy.

§ 28.

Na grunta leśne naznacza się ceny następujące:

	Grunta leśne polne				Grunta leśne nizinne		
	I	II	III	IV	I	II	III
	M a r k i						
za 1 mórg	24.000	12.000	6.000	3.000	12.000	6.000	3.000

§ 29.

Grunta pod lasem, zaroślami, poleśne, lub do zalesienia kwalifikujące się, obniża się w szacunku z powodu:

a) służebności;

b) przedzielenia lub pomieszania z obcą własnością.

Obniżenie z powodu służebności zależy od ich uciążliwości i wpływu, jaki wywierają na zmniejszenie wartości dóbr.

Obniżenie z powodu przedzielenia lub pomieszania z obcą własnością ustosunkowane być winno do stopnia rozdrobnienia przedzielonych działków.

Wysokość obniżenia z powodów, wskazanych pod literami a i b, nie ogranicza się, grunta więc takie mogą być nawet wyłączone z oszacowania.

Grunta słabo zadrzewione III i IV klasy obniża się w szacunku do 50%, natomiast grunta tychże klas, wzorowo zadrzewione, mogą być podwyższone w szacunku do 50%.

C. Budowle.

§ 30.

Do szacunku dóbr wprowadzoną być ma wartość budowli gospodarczych, domów mieszkalnych, młynów wodnych i wiatraków.

Szacunek domów, przeznaczonych na mieszkanie właścicieli dóbr, przyjętym będzie do taksy odpowiednio do postanowionej normy, zastosowanej do przestrzeni dóbr, bez względu na wyższą wartość domu. Szacunek ten jednak ulegnie obniżeniu, jeżeli wartość rzeczywista pomienionych domów niższą się okaże.

Do szacunku nie będą przyjęte:

- a) budowle nieubezpieczone;
- b) budowle wspólną własnością będące;
- c) budowle fabryczne wogóle, za wyłączeniem zakładów przemysłowo-gospodarczych, ściśle z rolnictwem związanych, przerabiających przeważnie własny surowy produkt i dostarczających gospodarstwu odpadów pokarmowych i nawozowych;
- d) budynki, położone w rejonach fortecznych, podlegające zniesieniu na żądanie władz wojskowych.

§ 31.

Budowle nie mogą być wprowadzone do taksy w szacunku wyższym, na sumę przyjętą do ubezpieczenia w rządowej instytucji ubezpieczeń, lub łącznie w instytucji rządowej i prywatnych towarzystwach ubezpieczeń.

§ 32.

Ogólna wartość budowli gospodarczych, na mocy § 30 do taksy przyjętych, w żadnym razie przenosić nie może 25% ogólnego szacunku gruntów ornych, łąk i pastwisk.

§ 33.

Stan budowli gospodarczych nietrwały lub zaniedbany opisany być winien szczegółowo. Szacunek zaś takich budowli do taksy odpowiednio obniżony będzie, chociażby wysokość ubezpieczenia wyrównywała lub przewyższała 25% wartość użytków, wymienionych w § 32.

Wartość każdego budynku w złym stanie może być z szacunku wyłączona.

D. Wyłączenia.

§ 34.

Oprócz wyłączeń, wskazanych poprzednio w §§ 4, 9, 19, 20, 30 i 32 niniejszych przepisów, oszacowaniu nie ulegają:

- a) drogi,
- b) nieużytki gospodarcze,
- c) kopalnie i należące do nich budowle,
- d) służebności, na obcych gruntach dobrom służące,
- e) inwentarze żywe i martwe, — nakoniec
- f) przedmioty, niniejszemi przepisami nie objęte.

E. Potrącenia.

§ 35.

Jeżeliby oprócz służebności, uwzględnionych przy szacowaniu dóbr znajdowały się w Dziale III Wykazu Hipotecznego opłaty dobra obciążające, ściśle co do ilości udeterminowane, w takim razie opłaty te powinny być za pomocą mnożnika 20 skapitalizowane i kapitał stąd powstały w rejestrze szacunkowym zamieszczony.

Ciężary i obowiązki, ściśle w pieniądzech nieoznaczone, powinny być sposobem przybliżonym ocenione i wartość ich kapitalna również w rejestrze szacunkowym pomieszczona.

Wynalezione sposobem powyżej wskazanym sumy kapitalne, potrąca się z ogólnego szacunku dóbr.

Inne ciężary na dobrach, a mianowicie: prawo sztucznego ścieku wód, przechodu lub przejazdu, wodopoju i tym podobne, o ile nie wpływają stanowczo na zmniejszenie wartości i dochodu z dóbr, nie ulegają oszacowaniu i strąceniu z szacunku.

F. Obniżenia i podwyższenia.

§ 36.

Na obniżenie ogólnej sumy, wyprowadzonej z oszacowania użytków gospodarczo-rolnych i budynków, wpływają następujące okoliczności:

- a) niekorzystna dóbr konfiguracja,
- b) znaczna, w porównaniu z całą przestrzenią dóbr, ilość użytków klas niższych,
- c) niekorzystne położenie dóbr pod względem odstawy i zbytu produktów rolnych,
- d) zaniedbane gospodarstwo,
- e) szczególne okoliczności, na wartość i dochodowość dóbr ujemnie wpływające,
- f) niekorzystne położenie dóbr pod względem ogólnych warunków ekonomiczno-gospodarczych, wpływające ujemnie na cenę sprzedażną dóbr i zmniejszające popyt na ziemię.

Na obniżenie ogólnego szacunku żadnej nie kładzie się granicy.

§ 37.

Na podwyższenie ogólnej sumy, wyprowadzonej z oszacowania użytków gospodarczo-rolnych i budynków, wpływać mogą następujące okoliczności:

- a) dogodne skupienie gruntów ornych w folwarkach o umiarkowanej przestrzeni (komasacja), obok zupełnie dobrej konfiguracji całości dóbr, jeżeli takowe wolne są od służebności włościąńskich;
- b) bliskość ważnych punktów zbytu, połączona z dogodną odstawą produktów;
- c) większe zakłady fabryczne, istniejące w dobrach, przy warunkach zapewniających im byt trwały;
- d) inne okoliczności, tutaj nie przewidziane, które Władze Towarzystwa wskazać są mocne.

Podwyższenie szacunku na podstawie niniejszego paragrafu choćby z kilku lub nawet wszystkich istniejących jednocześnie, powyżej wymienionych powodów, nie może przewyższać 30% ogólnej wartości wszystkich przestrzeni użytkowych i budowli, jaka z oszacowania wypadnie.

G. Kapitalizowanie dochodów.

1. Z wód.

§ 38.

Jezióra, stawy i sadzawki, stały dochód z rybołówstwa przynoszące, od służebności wolne, szacowane być mają, według średniego, udowodnionego z ostatnich trzech lat rocznego dochodu, skapitalizowanego mnożnikiem 10, z tem jednak ograniczeniem, że wprowadzony do taksy szacunek morga przestrzeni, pod wodą będącej, w żadnym razie nie może przewyższać ceny morga łąki klasy IV.

Jezióra od służebności wolne, zostające w podzielnym posiadaniu dwóch lub więcej właścicieli, wtedy tylko szacowaniu ulegają, gdy są do-
kładnie co do powierzchni rozgraniczone.

Jezióra obciążone służebnością jedynie brzegową, dokładnie określona, nie będą wyłączone z pod oszacowania, ale szacunek ich ulec może obniżeniu najwyżej o 25⁰%, a to stosownie do rozmiaru służebności.

§ 39.

Sadzawki i stawy, w racjonalny system gospodarstwa rybnego ujęte, stały dochód z rybołówstwa przynoszące, szacowane będą według tej samej zasady co jeziora, z tą jednak różnicą, że szacunek morga przestrzeni pod wodą będącej, w razie uznania urzędzeń technicznych za trwałe, a do chodu za odpowiedni, dosięgać może ceny morga łąki klasy III-ej. W razie niebezpieczeństwa zrywania stawów, zastosowane tu być winno obniżenie szacunku, które do 50⁰% dosięgać może.

§ 40.

Ogólny szacunek wód, stały dochód z rybołówstwa przynoszących, nie może być wprowadzony do taksy w sumie wyższej, niż ogólny szacunek gruntów ornych, łąk i pastwisk.

§ 41.

Oszacowaniu nie ulegają przestrzenie pod rzekami, oraz wszelkie wody stałego dochodu z rybołówstwa nie przynoszące.

2. Z drzewostanów leśnych.

§ 42.

Drzewostany mogą być szacowaniu poddane pod warunkami następującymi:

a) aby urządzenie lasów, obciążonych służebnościami włościańskimi, było zatwierdzone ostatecznie przez odpowiednie Władze i przez Dyрекcję Główną przyjęte;

b) aby w lasach wolnych od służebności włościańskich plan gospodarstwa leśnego był sporządzony według przepisów, przez Władze Towarzystwa wydanych, i zatwierdzony przez Dyрекję Główną, oraz przez odpowiednie Władze.

W obu tych razach urządzenie lasu ma być na gruncie w wykonanie wprowadzone i pod ścisły nadzór Władz Towarzystwa oddane.

§ 43.

Oszacowanie drzewostanów skutecznia się na podstawie obliczenia czystego rocznego dochodu z cięć corocznych.

W tym celu obliczone być ma w stopach kubicznych lub metrach, ile roczne cięcia wydawać będą masy drzewnej, z uwzględnieniem rodzaju i gatunku drzewa, oraz z podziałem na drzewo opałowe i budulcowe.

Następnie ogólną ilość stóp kubicznych drzewa opałowego należy zaimienić na sążnie sześciennie miary powszechnie w kraju używanej i rozdzielić odpowiednio do gatunku.

Z tak obliczonej i podzielonej ilości ogólnej masy drzewnej, z rocznego cięcia otrzymywanej, potrącić należy ilość drzewa, wydawanego z lasu na zaspokojenie wszelkich służebności, o ile te zmniejszają masę drzewną każdorocznej poręby.

Pozostałe ilości sążni drzewa opałowego i stóp kubicznych budulcu posłużą za podstawę do obliczenia przeciętnego dochodu z rocznego brutto.

Ilości te sążni drzewa opałowego i stóp kubicznych budulcu pomnożyć należy, co do każdego rodzaju i gatunku drzewa oddzielnie, przez odpowiednią temuż rodzajowi i gatunkowi przeciętną z ostatnich lat sześciu cenę sążnia drzewa opałowego, lub stopy kubicznej drzewa budulcowego.

Gdyby jednak ceny przeciętne okazały się wyższe od cen osiągniętych w roku szacowania, w takim razie te ostatnie będą użyte przy obliczaniu dochodu brutto.

Od sumy tak obliczonego dochodu odjąć należy:

- a) koszt rąbania drzewa,
- b) wszelkie koszty administracji i straży leśnej, na pieniądze obliczone,
- c) roczny koszt zadrzewienia, wskazanego planem gospodarstwa leśnego,
- d) podatek gruntowy główny i dodatkowy, oraz inne podatki skarbowe i ciężary gminne, opłacane z całej przestrzeni, objętej planem gospodarstwa leśnego.

W ten sposób obliczony dochód czysty z poręby rocznej, zależnie od rodzaju drzewostanów obniża się o 5 do 25% na zabezpieczenie od nieprzewidzianych klęsk losowych.

Pozostała reszta czystego dochodu, skapitalizowana mnożnikiem 25 przy lasach wysokopiennych z koleją 80-letnią i dłuższą, mnożnikiem 20 przy lasach wysokopiennych z koleją krótszą od lat 80 i mnożnikiem 15 przy lasach niskopiennych, stanowić będzie szacunek drzewostanów.

§ 44.

Szacunek drzewostanów w lasach obciążonych służebnościami włościańskimi powinien być obniżony odpowiednio do rozmiaru służebności i możliwych z ich powodu szkód i strat, z uwzględnieniem przypuszczalnego wynagrodzenia wzamian za zniesienie tychże służebności.

Obniżenie to zastosowane być może i w tych wypadkach, gdy wartość służebności była potrącona z masy drzewnej w sposób w § 43 wskazany.

Szacunek drzewostanów może być także obniżony z powodu wszelkich innych warunków miejscowych, prawidłowe gospodarstwo leśne utrudniających.

§ 45.

W razie układu o zamianę służebności i oddania włościanom części przestrzeni leśnej, obciążonej pożyczką za drzewostany, wysokość przypadającej do spłaty części pożyczki może być obliczona przez oszacowanie kapitałnej wartości masy drzewnej na oddzielanej od dóbr przestrzeni.

3. Z gruntów wieczyście wydzierżawionych.

§ 46.

Podstawą do szacowania gruntów, wieczyście wydzierżawionych, są przypadające z nich czynsze, wpisane do hipoteki dóbr, taksie poddanych. Czynsze kapitalizowane być mają mnożnikiem 20, z tem ograniczeniem, że suma, stąd wypadła i do szacunku dóbr włączona, w żadnym razie nie może być wyższą od połowy wartości taksowej użytków rolnych i budowli w tych dobrach.

III. DELEGACJE TAKSOWE.

§ 47.

Na każdy powiat Dyrekcja Główna mianuje odpowiednią ilość delegatów taksowych.

§ 48.

Obowiązki delegata taksowego trwać mają lat dwa; wychodzący z urzędowania mogą być na nowo mianowani.

§ 49.

Do szacowania każdych dóbr utworzoną będzie osobna delegacja taksowa. W skład delegacji taksowej wchodzi wyznaczeni przez Dyрекcję Główną:

- a) delegat taksowy, jako przewodniczący,
- b) stowarzyszony, z miejscowymi warunkami gospodarczymi obznajmiony.

W wyjątkowych razach, jeżeli oszacowanie dóbr powyżej 600 morgów rozległości będzie nastęrczało szczególne trudności, Dyрекcja Główna, podług własnego uznania, lub na żądanie delegata, może wzmocnić skład delegacji przez powołanie trzeciego członka, przez siebie wyznaczonego.

Szacowanie dóbr rozległości do 150 morg włącznie oraz sprawdzenie wartości dóbr, Dyрекcja Główna może powierzyć samemu delegatowi taksowemu.

§ 50.

Nie mogą być członkami delegacji taksowej: członkowie Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego oraz bliscy krewni właściciela dóbr, taksie poddanych, prócz wypadków przewidzianych § 67 Przepisów taksy.

§ 51.

W razie choroby, nieobecności właściwych delegatów taksowych w powiecie, lub w razie pokrewieństwa ich z właścicielem dóbr taksie poddanych, a także dla innych ważnych przyczyn, Dyрекcja Główna może wyznaczyć do szacowania dóbr delegata z innego powiatu.

§ 52.

Przy czynnościach taksowych obecność wszystkich członków delegacji jest nieodzowną.

Delegacja obowiązana jest prowadzić protokół szczegółowy z każdodziennych czynności swoich.

§ 53.

Zdanie delegata taksowego w czynnościach delegacji jest rozstrzygające. Jeżeli zaś Władze Towarzystwa poruczą Radcy czynność taksową, wtedy jego zdanie będzie decydujące.

Każdy z pozostałych członków delegacji taksowej (§ 49 P. T.) jeżeli różni się w zdaniu z delegatem taksowym lub radcą delegowanym, obowiązany jest do protokołu własnoręcznie zapisać lub zadyktować, w czym i z jakich powodów jest odmiennego zdania.

§ 54.

Za niedokładne spełnianie czynności sobie zleconych członkowie delegacji mogą być przez Dyрекcję Główną napomnieni, czasowo lub na zawsze od udziału w czynnościach taksowych usunięci, a nawet w wypadkach udowodnionej niesumienności w działaniu, do odpowiedzialności sądowej pociągnięci.

§ 55.

Jeometry, sporządzający lub poświadczający plany dóbr, albo przy taksie działający, technicy leśni, sporządzający plany gospodarstwa leśnego i działający przy szacowaniu drzewostanów, oraz technicy meljoracyjni obowiązani są stosować się ściśle do instrukcji, wydanych dla nich przez Władze Towarzystwa.

Jeometry odpowiadają za zgodność z gruntem planów i rejestrów pomiarowych, oraz za ściśle obliczenie przestrzeni, wykazanych w reje-

strach klasyfikacyjnych, technicy leśni — za prawidłowość i sumiennność dokonanych przez siebie obliczeń, zaś technicy meljoracyjni — za ściśle i dokładne wykonanie powierzonych im czynności.

Za niedokładne wykonanie właściwych czynności mogą być czasowo lub na zawsze pozbawieni przez Dyрекcję Główną: jeometry — upoważnienia do sporządzania i poświadczania dowodów pomiarowych, technicy leśni — upoważnienia do sporządzania planów gospodarstwa leśnego, Władzom Towarzystwa przedstawianych, a technicy meljoracyjni — upoważnienia do wykonywania robót meljoracyjnych, wszyscy zaś mogą nawet być pociągani do sądowej, cywilnej i karnej odpowiedzialności, podług zasad prawa ogólnego.

IV. SZACOWANIE DÓBR.

A. Czynności delegacji taksowej.

1. Szczegółowe badanie na gruncie.

§ 56.

Dyrekcja Główna obowiązana jest dostarczyć delegatowi taksowemu złożone jej przez właściciela dóbr dowody, wymagane przez Ustawę i Instrukcje Towarzystwa.

§ 57.

W wyznaczonym przez delegata taksowego terminie zjazdu delegacji, znajdując się powinien na gruncie dóbr, taksie poddanych, właściciel tychże dóbr, lub jego umocowany, tudzież jeden z jeometrów, przez Władze Towarzystwa upoważnionych, który wszelkie czynności miernicze, przez delegację zarządzone, obowiązany jest uskutecznić na koszt właściciela.

Przy taksie dóbr, w których szacunek gruntów ornych ma być podwyższony z powodu drenowania, Dyrekcja Główna może zastrzec udział technika kultury rolnej, upoważnionego do wykonywania robót meljoracyjnych.

Przy szacowaniu drzewostanów wymagany jest udział technika leśnego, przez Władze Towarzystwa upoważnionego.

Przy szacowaniu dóbr z przestrzenią mniejszą niż 90 morgów w wypadkach, przez Władze Towarzystwa wskazanych, obecność jeometry nie będzie konieczną.

§ 58.

Przybyłej na grunt delegacji taksowej właściciel złożyć powinien wykazy zasiewów, zbiorów, inwentarza żywego i martwego, spis budynków, polisy ubezpieczeń, rachunki gospodarskie, kontrakty dzierżawne, tabele likwidacyjne, oraz dowody, potrzebne przy szacowaniu drzewostanów, a także dowody, dotyczące zabezpieczenia odpływu wód z tych przestrzeni gruntów ornych, które mają być podwyższone w szacunku z powodu drenowania, a nie mają naturalnego odpływu.

Obok tego, celem dokładniejszego rozpoznania stosunków miejscowych oraz natury i urodzajności przestrzeni, dobra składających, delegacja może zasięgać od ludzi miejscowych potrzebnych jej wiadomości i objaśnień.

§ 59.

Delegacja przedewszystkiem przystąpi do rozpoznania stosunków prawnych dóbr, oceni doniosłość służebności i innych ścieśnień, hipotecznie lub faktycznie dobra obciążających, dopełni klasyfikacji na gruncie

każdej części przestrzeni dóbr, oceni budowle oraz zbada czynniki dochodowe, na szacunek tychże dóbr wpływające, stosując się ściśle do przepisów szacunkowych, powyżej zamieszczonych.

Władze Towarzystwa przy szacowaniu dóbr mniejszych niż 90 morgów, mogą uznać szczegółową klasyfikację użytków za zbytęcną i opręć szacowanie takich dóbr na podstawie cen ziemi normalnych dla danej miejscowości ustanowionych przez Władze Towarzystwa.

§ 60.

Gdyby właściciel nie dostarczył tych z wymienionych w § 58 dowodów, któreby się koniecznymi okazały, a zebrane od ludzi miejscowych wiadomości były niedostateczne, niemniej gdyby się okazało, że dobra według przepisów Ustawy Towarzystwa i rozwijających ją instrukcji pożyczki otrzymać nie mogą, delegacja stan rzeczy dokładnie opisze, od szacowania odstąpi i protokół dokonanej czynności Dyrekcji Głównej prześle.

2. Rejestr szacunkowy.

§ 61.

Po dopełnieniu klasyfikacji użytków gospodarczo-rolnych, sprawdzeniu ilości i stanu budowli, zbadaniu i ustanowieniu wysokości dochodów w §§ 38, 39, 40, 43 i 46 wymienionych, oraz po rozpoznaniu wszystkich innych warunków, na wartość tych użytków i dochodów wpływających, delegacja ułoży szczegółowy rejestr szacunkowy dóbr, podług przepisaneęo wzoru.

Rejestr szacunkowy przez wszystkich członków delegacji podpisany być powinien. Członek, niezgadający się ze zdaniem delegata taksowego, opinię swoją przy podpisaniu zaznaczyć jest obowiązany.

3. Opis dóbr.

§ 62.

Po ułożeniu szczegółowego rejestru szacunkowego dóbr, delegacja sporządzi ogólny ich opis, w którym zamieści wszystkie szczegóły, nie ulegające szacowaniu, wywierające jednak wpływ na powiększenie lub zmniejszenie ogólnej wartości dóbr; następnie zamieści wiadomości, dotyczące dochodu, z dóbr osiąganego. W końcu delegacja wymotywuje dokładnie powody obniżeń i podwyższeń, wprowadzonych do rejestru szacunkowego z §§ 36 i 37 na ogóle szacunku bądź całości dóbr, bądź poszczególńyech folwarków.

4. Zakończenie czynności delegacji.

§ 63.

Po ukończeniu swych czynności delegacja spisuje ostateczny protokół, w którym delegat taksowy powinien zapytać właściciela, czy nie ma do zrobienia uwag lub zarzutów, odnoszących się do czynności, przez delegację dokonanych i objaśnić go, iż może bezzwłocznie uwagi te podać, lub sam wnieść do protokołu.

§ 64.

Cały operat taksowy, sporządzony na gruncie dóbr, wraz z objaśnieniem uwag i zarzutów, gdyby te przez właściciela uczynione były, delegat przesyła Dyrekcji Głównej z mapą, rejestrem pomiarowym i wszelkimi dokumentami, które posłużyć mogą do objaśnienia Władz Towarzystwa o stanie dóbr.

B. USTANOWIENIE SZACUNKU DÓBR PRZEZ DYREKCJĘ GŁÓWNA.

§ 65.

Dyrekcja Główna obowiązana jest rozpoznać szczegółowo wszystkie czynności delegacji taksowej, sprawdzić, czy zastosowała się ona ściśle do niniejszych przepisów, wyjaśnić wszelkie wątpliwości i w razie potrzeby, odpowiednio rejestr szacunkowy sprostować, ustanowić i wprowadzić do rejestru tego podwyższenia lub obniżenia na ogóle szacunku, a następnie w umotywowanej decyzji ustanowić szacunek taksowy dóbr.

O decyzji swej co do wysokości szacunku, co do powodów zmian, w obliczeniach delegacji wprowadzonych, wreszcie co do sumy pożyczki i warunków, pod jakimi została przyznana, Dyrekcja Główna bezwzględnie właściciela dóbr zawiadomi.

O zmianach, wprowadzonych do szacunku dóbr, oraz o powodach ich wprowadzenia Dyrekcja Główna zawiadomi delegata.

Do czasu umorzenia pożyczki, dowody pomiarowe, w oryginałach lub kopjach, przez właściciela dóbr dostarczonych, zachowane będą w aktach Władz Towarzystwa.

V. TAKSY DODATKOWE I REWIZYJNE.

§ 66.

Właściciele dóbr ziemskich, którzyby wady majątkowe, z powodu słabej jakości, niedostateczności budynków lub innych okoliczności na obniżenie taksy wpływających, usunęli, albo w inny sposób wartość dóbr podnieśli, mogą żądać sprawdzenia stanu i wartości dóbr, lub taksy dodatkowej i odpowiedniego podwyższenia szacunku dóbr.

§ 67.

Władze Towarzystwa, celem skontrolowania, azali czynności delegacji taksowych ściśle dokonywane są według przepisów taksy dóbr i wydanych w rozwinięciu tychże instrukcji, wysłać mogą z ramienia swego specjalne delegacje na grunt dóbr, chociażby nawet operaty taksowe zaskarżeniu nie uległy. Koszta zjazdu i szacowania ponosi w tym wypadku Towarzystwo Kredytowe Ziemskie.

PRZEPIS DODATKOWY.

§ 68.

Z chwilą wprowadzenia w wykonanie niniejszych przepisów, zatwierdzone przez Ministra Skarbu w dniu 13 stycznia 1919 r. przepisy taksy dóbr tracą moc obowiązującą.